

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ

"Затверджую"
В.о. проректра
з науково-педагогічної роботи

проф. Шмакова І.П.

" " 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

2-го року навчання інтернатури за фахом
"Загальна практика-сімейна медицина"

Тривалість навчання – 4 місяці

Лекції	44
Семінари	198
Практичні заняття	376
Іспит	6
<hr/>	
Разом	624

Одеса

Робоча програма складена на підставі типового плану та програми спеціалізації (інтернатури) випускників вищих медичних закладів III-IV рівня акредитації із спеціальності "Загальна практика – сімейна медицина" затверджених 29.04.2015 р. Координаційною науково-методичною радою з післядипломної освіти лікарів і провізорів при Головному управлінні освіти, науки та інформаційно-аналітичного забезпечення МОЗ України.

Програма обговорена і затверджена на методичному засіданні кафедри “_ 27 ” _____ 08 _____ 2021 р., протокол №_1_

Зав.каф. сімейної медицини,
професор

Величко В.І.

Програма затверджена методичною комісією по післядипломному навчанню “_02_” вересня _____ 2021 р. протокол №_1_

Декан факультету
післядипломної підготовки,
д.мед.н.

Шевченко-Бітенський К.В.

Пояснювальна записка.

В інтернатуру "загальна практика – сімейна медицина" зараховуються випускники вищих медичних закладів освіти 3-4 років акредитації, які мають направлення на роботу на відповідну посаду.

Мета: поглиблення теоретичної та практичної підготовки випускників вищих медичних навчальних закладів освіти, набуття ними практичних навичок і вмінь, формування професійної готовності до самостійної лікарської діяльності, формування сімейного лікаря як організатора та координатора лікувально-діагностичної та профілактичної роботи на територіальній дільниці, виробництві, морському судні та ін.

Навчальний план та програма розраховані на 2 роки інтернатури, з яких 10 місяців (1560 годин) - навчання на відповідних кафедрах, 12 місяців (1872 год.) - підготовка в ЛПУ - базах стажування під контролем керівника інтернів, 2 місяця - відпустки.

Навчання на кафедрах включає лекції, семінарські заняття, практичні заняття; контроль знань і вмінь проводиться у вигляді співбесід, рішення ситуаційних задач або на комп'ютері. Самостійна робота інтерна (СРІ) над засвоєнням навчального матеріалу та оволодінням основними практичними навиками має велике значення для формування клінічного мислення майбутнього спеціаліста. Самостійна позааудиторна робота може виконуватися: у клініці (чергування в клініці, курація хворих під керівництвом лікаря-ординатора відділення, участь в проведенні лабораторно-інструментальних обстежень), тренінгових центрах та класах для відпрацювання практичних навичок із застосуванням муляжів, комп'ютерних класах, бібліотеці вищого навчального закладу. Самостійна робота інтерна може складати 15 -30% від практичних занять.

Під час роботи на базах стажування керівники інтернів проводять клінічні тематичні розбори хворих (один раз на тиждень), та окремі семінарські заняття. Крім того, інтерни беруть участь у профілактичній, санітарно-просвітницькій роботі на дільниці, клінічних, клініко-патологоанатомічних конференціях, роботі наукових лікарських товариств. Основною метою підготовки на базах стажування є засвоєння професійних практичних навичок і вмінь, використання набутих знань у практичній лікарській діяльності.

Після закінчення інтернатури проводиться заключна атестація. Інтерни, які успішно пройшли атестацію, отримують сертифікат лікаря загальної практики – сімейного лікаря.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН 2021-2022 н.р.
 спеціалізації (інтернатури) 2-го року навчання
 за спеціальністю «Загальна практика – сімейна медицина»
 Тривалість навчання – 4 місяця (624 години)

Код курсу, розділу	Назва курсу, розділу	Кількість годин			
		Лекції	Практичні	Семинарські	Всього
1	2	3	4	5	6
2	<i>Внутрішні хвороби</i>	22	78	82	170
3	<i>Здоров'я дитини</i>	8	66	44	118
9	<i>Офтальмологія з курсом дитячої офтальмології</i>	-	24	12	36
10	<i>Отолярингологія з курсом дитячої отоларингології</i>	-	24	12	36
12	<i>Психіатрія</i>	6	12	-	18
13	<i>Інфекційні хвороби</i>	2	24	10	36
	<i>Дитячі інфекції</i>	-	38	8	46
15	<i>Дерматовенерологія</i>	-	30	6	36
18	<i>Симуляційна медицина (реаніматологія та інтенсивна терапія)</i>	-	28	12	40
19	<i>Найбільш поширені стани та синдроми, що найчастіше зустрічаються в загально-лікарській практиці у пацієнтів різного віку</i>	6	32	-	38
	Всього	44	356	186	592
	Підсумковий річний контроль знань (прийом практичних навичок)		6		6
	Конференції		2		2
	Іспит			6	6
	Разом	44	364	192	576
	Додаткові програми		12	12	24
1	Питання імунопрофілактики			6	6
2	Протидія насильству в сім'ї			6	6
3	Трансплантологія		12		12
	ВСЬОГО	44	376	204	624

**Перелік лекцій 2-го року навчання спеціалізації (інтернатури)
за фахом “загальна практика – сімейна медицина”**

№ п/п	Код курсу	Назва теми	Кількість годин
	2	<i>Внутрішні хвороби</i>	18
1	2.6.1	Інфекції сечовивідних шляхів	2
2	2.6.2	Гломерулонефрит.	2
3	2.6.3	Хронічна ниркова недостатність	2
4	2.7.1	Цукровий діабет	4
5	2.7.2	Хвороби щитовидної залози	2
6	2.8.1	Гострі лейкози. Хронічні мієло- та лімфопрولیферативні захворювання.	4
7	2.8.3	Анемії	2
	2.9	<i>Невідкладні стани</i>	4
8	2.9.11	Анафілактичні стани (набряк гортані, набряк Квінке, анафілактичний шок): невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
9	2.9.13	Коматозні стани при цукровому діабеті (кетоацидотична, гіперосмолярна, лактацидемична, гіпоглікемічна): невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
	3	<i>Здоров'я дитини</i>	8
10	3.8.2	Вроджені вади серця	2
11	3.9.1	Анемії у дітей	2
12	3.11.2-3	Інфекції сечовивідних шляхів у дітей. Пієлонефрит	2
13	3.12	Цукровий діабет у дітей	2
	19	<i>Найбільш поширені стани та синдроми, що найчастіше зустрічаються в загально-лікарській практиці у пацієнтів різного віку</i>	6
11	19.1	Синдром болю	2
12	19.2	Диференційний діагноз при захворюваннях суглобів	2
13	19.4	Лейкемоїдні реакції	2
		<i>РАЗОМ</i>	36

**Перелік практичних занять 2-го року навчання спеціалізації (інтернатури)
за фахом “Загальна практика-сімейна медицина”**

№	Код курсу	Назва теми	Кільк · Годин
1	2	3	4
	2	Внутрішні хвороби	78
1	2.6.1	Дослідження хворих з патологією нирок	2
2	2.6.1	Пієлонефрити	2
3	2.6.1	Хвороби нирок та вагітність	4
4	2.6.2	Гломерулонефрити	4
5	2.6.3	Хронічна ниркова недостатність	2
6	2.6.4	Клінічна фармакологія основних груп лікарських засобів, що використовуються для лікування пацієнтів із захворюваннями нирок та сечовивідних шляхів.	4
7	2.7.1	Цукровий діабет. Коматозні стани.	4
8	2.7.2	Хвороби щитовидної залози.	4
9	2.7.1-2	Хвороби ендокринної системи та вагітність	4
10	2.7.3	Клінічна фармакологія основних груп лікарських засобів, що використовуються для лікування пацієнтів із захворюваннями ендокринної системи.	4
11	2.8	Дослідження хворих з патологією органів кровотворення	2
12	2.8.1	Агранулоцитози та нейтропенії	2
13	2.8.1	Гемобластози	2
14	2.8.2	Анемії. Диференційна діагностика	4
15	2.8.2	Геморагічні діатези. ДВС-синдром	4
16	2.8	Хвороби органів кровотворення та вагітність.	4
17	2.9.4	Гіпертензивний криз: діагностика, невідкладна допомога, забезпечення маршруту пацієнта.	2
18	2.9.5	Пароксизмальні порушення ритму та провідності серця	2
19	2.9.7	ТЕЛА: профілактика, діагностика, невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
20	2.9.9	Гостра надниркова недостатність: невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
21	2.9.10	Гостра ниркова недостатність: невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
22	2.9.12	Синкопальний стан невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
23	2.9.16	Прийом феохромітоми: невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
24	2.12.1	Відносини лікар-пацієнт і навички спілкування. Завдання консультації.	2
25	2.12.2	Недиференційовані стани і захворювання. Навички прийняття рішень в клінічних умовах. Навчання пацієнта. Складний пацієнт.	4
26	2.14.2	Організація медико-соціальної допомоги людям літнього віку, у тому числі наприкінці життя.	2
27	2.14.3	Особливості психології пацієнтів літнього віку та техніка спілкування з ними.	4

1	2	3	4
	3	<i>Здоров'я дитини</i>	66
28	3.5.1	Організаційні принципи допомоги хворим із спадковими захворюваннями, завдання медико-генетичного консультування. Показання для направлення на консультацію до лікаря-генетика.	2
29	3.5.2	Оцінка результатів скринінгу основних генетичних захворювань у новонароджених. Оцінка факторів ризику генетичних захворювань: вроджений гіпотиреоз, фенілкетонурія, муковісцидоз, адрено-генітальний синдром, галактоземія.	2
30	3.5.3	Хромосомна патологія. Синдром множинних вад розвитку.	2
31	3.8.1	Серцева недостатність у дітей	2
32	3.8.2	Вроджені вади серця, кардіоміопатії: критерії діагностики.	2
33	3.8.3	Міокардити, перикардити неревматичної природи у дітей. Інфекційний ендокардит.	2
34	3.8.4	Гостра ревматична лихоманка. Хронічна ревматична хвороба серця.	2
35	3.8.5	Синдром вегетативних порушень. Особливості його проявів в різних вікових групах.	2
36	3.8.6	Суглобовий синдром у дітей. Запальні захворювання суглобів: критерії діагностики.	4
37	3.8.7	Артеріальна гіпертензія, артеріальна гіпотензія у дітей: критерії діагностики.	2
38	3.8.8	Системні васкуліти у дітей.	2
39	3.9.1	Анемія: профілактика, диференційний діагноз, методи обстеження, принципи лікування.	4
40	3.9.2	Анемії новонароджених та анемії передчасно народжених дітей.	2
41	3.9.3	Гострі лейкози, мієлопроліферативні захворювання. Лімфоми. Гістіоцитоз.	4
42	3.11.1	Нейрогенні розлади сечовипускання, енурез.	2
43	3.11.2	Інфекції сечовивідних шляхів: цистит, пієлонефрит.	2
44	3.11.3	Гломерулонефрит.	2
45	3.11.4	Хронічна хвороба нирок. Хронічна ниркова недостатність.	2
46	3.11.5	Дисметаболічна нефропатія. Сечокам'яна хвороба.	2
47	3.11.6	Спадкові хвороби та вроджені вади сечової системи.	2
48	3.12.1	Цукровий діабет.	4
49	3.12.2	Хвороби щитовидної залози: тиреоїдит, гіпотиреоз, гіпертиреоз.	4
50	3.12.	Хвороби гіпофіза у дітей. Ожиріння	2
51	3.13.1	Асфіксія новонародженого. Синдром дихальних розладів. Пневмонії новонароджених. Реанімація новонароджених	2
52	3.13.5	Гостра дихальна недостатність: невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
53	3.13.7	Гостра надниркова недостатність: невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
54	3.13.12	Гостра діарея з токсикозом і ексикозом: невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
55	3.13.13	Синдром крупу: невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
	9	<i>Офтальмологія з курсом дитячої офтальмології</i>	24
	10	<i>Отолярингологія з курсом дитячої отоларингології</i>	24
	12	<i>Психіатрія</i>	12

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
	<i>13</i>	<i>Інфекційні хвороби</i>	<i>24</i>
		<i>Дитячі інфекції</i>	<i>38</i>
	<i>15</i>	<i>Дерматовенерологія</i>	<i>30</i>
	<i>18</i>	<i>Симуляційна медицина (реаніматологія та інтенсивна терапія)</i>	<i>28</i>
	<i>19</i>	<i>Найбільш поширені стани та синдроми, що найчастіше зустрічаються в загально-лікарській практиці у пацієнтів різного віку</i>	<i>32</i>
56	19.1	Лихоманка (найбільш часті причини/захворювання; загрозливі стани): диференційний діагноз, інтегроване ведення пацієнта.	2
57	19.16	Діарея: методи обстеження, диференційний діагноз, інтегроване ведення пацієнта.	2
58	19.2	Кашель: методи обстеження, диференційний діагноз, інтегроване ведення пацієнта.	2
59	19.3	Кровохаркання: невідкладна допомога, забезпечення маршруту пацієнта	2
60	19.4	Набряки: методи обстеження, диференційний діагноз, забезпечення маршруту пацієнта.	2
61	19.8	Болі в грудній клітці: методи обстеження, диференційний діагноз, невідкладна допомога, забезпечення маршруту пацієнта	2
62	19.9	Шуми в серці (функціональні; вроджені і набуті вади серця; перикардит): методи обстеження, диференційний діагноз, інтегроване ведення пацієнта.	2
63	19.27	Анемічний синдром: методи обстеження, диференційний діагноз, інтегроване ведення пацієнта.	2
64	19.28	Лімфаденопатія: методи обстеження, диференційний діагноз, інтегроване ведення пацієнта.	2
65	19.29	Спленомегалія: методи обстеження, диференційний діагноз, інтегроване ведення пацієнта.	2
66	19.35	Синдром крупа: диференційний діагноз, невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
67	19.36	Судомний синдром: диференційна діагностика, невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
68	19.37	Порушення свідомості: диференційна діагностика, невідкладна допомога, маршрут пацієнта	2
69	19.38	Головний біль: диференційна діагностика, невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
70	19.39	Порушення росту: диференційний діагноз, методи обстеження, маршрут пацієнта.	2
71	19.48	Менінгеальний синдром: діагностика, забезпечення маршруту пацієнта.	2
		<i>Разом</i>	<i>356</i>
		Підсумковий річний контроль знань (прийом практичних навичок)	6
		Конференції	2
		<i>Разом</i>	<i>8</i>
		<i>Додаткові програми</i>	<i>12</i>
		Трансплантологія	12
<i>Разом</i>			<i>376</i>

**Перелік семінарів 2-го року навчання спеціалізації (інтернатури)
за фахом “загальна практика – сімейна медицина”**

№	Код курсу	Назва теми	Кільк год
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
	2	<i>Внутрішні хвороби</i>	82
1	2.6.1	Цистит: діагностика, диференційний діагноз, принципи лікування, профілактика.	2
2	2.6.1	Пієлонефрит: діагностика, диференційний діагноз, принципи лікування, профілактика.	4
3	2.6.2	Гломерулонефрит: діагностика, диференційний діагноз.	4
4	2.6.3	Хронічна хвороба нирок: діагностика, профілактика, принципи лікування, МСЕК.	2
5	2.6.3	Хронічна ниркова недостатність: діагностика, профілактика, принципи лікування, МСЕК.	2
6	2.6.3	Нефротичний синдром. Амліоїдоз нирок	2
7	2.6.4	Клінічна фармакологія основних груп лікарських засобів, що використовуються для лікування пацієнтів із захворюваннями нирок та сечовивідних шляхів.	4
8	2.7.1	Цукровий діабет тип 2: діагностика, лікування, профілактика.	4
9	2.7.2	Хвороби щитовидної залози (тиреїдит; гіпотиреоз; гіпертиреоз): діагностика.	4
10	2.7.3	Клінічна фармакологія основних груп лікарських засобів, що використовуються для лікування пацієнтів із захворюваннями ендокринної системи.	6
11	2.7	Хвороби гіпофіза. Недостатність надниркових залоз	2
12	2.7	Хвороби ендокринної системи і вагітність	4
13	2.8	Дослідження хворих з патологією органів кровотворення	2
14	2.8.2	Анемії. Диференційна діагностика	4
15	2.8.1	Агранулоцитози та нейтропенії	2
16	2.8.1	Гемобластози	4
17	2.8	Геморагічні діатези. ДВС-синдром	4
18	2.8	Хвороби органів кровотворення та вагітність.	4
19	2.8.3	Клінічна фармакологія основних груп протианемічних лікарських засобів.	4
20	2.9.4	Гіпертензивний криз: діагностика, невідкладна допомога, забезпечення маршруту пацієнта.	2
21	2.9.5	Пароксизмальні порушення ритму та провідності серця	2
22	2.9.7	ТЕЛА: профілактика, діагностика, невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
23	2.9.10	Гостра ниркова недостатність: невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
24	2.9.12	Синкопальний стан невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
25	2.9.14	Мікседематозна кома: невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
26	2.9.15	Тиреотоксичний криз: невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
27	2.9.16	Прийом феохроміцитомі: невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2

1	2	3	4
28	2.9.17	Гіпопаратиреоїдна тетанія: невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
	3	<i>Здоров'я дитини</i>	44
29	3.5.2	Оцінка результатів скринінгу основних генетичних захворювань у новонароджених: вроджений гіпотиреоз, фенілкетонурія, муковісцидоз, адрено-генітальний синдром, галактоземія.	2
30	3.8.2	Вроджені вади серця, кардіоміопатії: критерії діагностики.	2
31	3.8.3	Міокардити, перикардити неревматичної природи. Інфекційний ендокардит.	2
32	3.8.4	Гостра ревматична лихоманка. Хронічна ревматична хвороба серця.	2
33	3.8.6	Суглобовий синдром у дітей. Запальні захворювання суглобів: критерії діагностики.	2
34	3.8.7	Артеріальна гіпертензія, артеріальна гіпотензія у дітей: критерії діагностики.	2
35	3.9.1	Анемія: профілактика, диференційний діагноз, методи обстеження, принципи лікування.	2
36	3.9.2	Анемії новонароджених та анемії передчасно народжених дітей.	2
37	3.9.3	Гострі лейкози, мієлопроліферативні захворювання. Лімфоми. Гістіоцитоз.	4
38	3.11.1	Нейрогенні розлади сечовипускання, енурез.	2
39	3.11.2	Інфекції сечовивідних шляхів: цистит, пієлонефрит.	2
40	3.11.5	Дисметаболічна нефропатія. Сечокам'яна хвороба.	2
41	3.11.6	Спадкові хвороби та вроджені вади сечової системи.	2
42	3.12.1	Цукровий діабет у дітей.	4
43	3.12.2	Захворювання щитовидної залози у дітей	2
44	19.39	Порушення росту: диференційний діагноз, методи обстеження, маршрут пацієнта	2
45	3.13	Інтенсивна терапія і реанімація у дітей. Первинна реанімація, серцево-легеневої реанімація. Принципи синдромної терапії	2
46	3.13.4	Шок. Принципи терапії. Диференційна діагностика і терапія коматозних станів	2
47	3.13	Гострі отруєння у дітей. Надання невідкладної допомоги	2
48	3.13.10	Судомний синдром у дітей: диференційна діагностика, невідкладна допомога, маршрут пацієнта.	2
	9	<i>Офтальмологія з курсом дитячої офтальмології</i>	12
	10	<i>Отоларингологія з курсом дитячої оторингології</i>	12
	13	<i>Інфекційні хвороби</i>	10
		<i>Дитячі інфекції</i>	8
	15	<i>Дерматовенерологія</i>	6
	Всього		174
49		Іспит	6
		Всього	6
		<i>Додаткові програми</i>	24
1		<i>Питання імунопрофілактики</i>	6

1	2	3	4
	2	<i>Протидія насильству в сім'ї</i>	6
	3	<i>Симуляційна медицина</i>	12
	<i>Разом</i>		<i>204</i>

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК
для спеціалізації (інтернатури) зі спеціальності
«Загальна практика – сімейна медицина»

<i>№</i>	<i>Навички</i>	<i>Ступінь засвоєння</i>
1	2	3
	Організація охорони здоров'я	
1	Методика розрахунку показників здоров'я населення та їх аналіз	+++
2	Методика розрахунку демографічних показників та їх аналіз	+++
3	Методика розрахунку та аналізу показників захворюваності населення	+++
4	Розподіл населення за групами здоров'я	+++
5	Проведення пропаганди здорового способу життя та профілактики захворювань	+++
6	Показники диспансеризації населення та аналіз її ефективності	+++
7	Методика комплексної оцінки здоров'я населення	+++
8	Здійснення експертизи тимчасової та постійної непрацездатності, заповнення необхідних документів на ЛКК, МСЕК	+++
9	Заповнення медичної карти амбулаторного хворого - ф. 025/о	+++
10	Заповнення контрольної карти диспансерного нагляду - ф. 030/о	+++
11	Заповнити санаторно-курортну карту ф. 072/0	+++
12	Заповнити рецепти ф.1, ф.2.	+++
13	Правила заповнення та видачі лікарського свідоцтва про смерть – ф. 106/о	+++
14	Заповнення та ведення відомості обліку відвідувань в поліклініці (амбулаторії), диспансері, консультації, вдома – ф. 039/о	+++
15	Методика формулювання та шифрування діагнозів згідно міжнародної статистичної класифікації хвороб 10-го перегляду	+++
16	Заповнення талону амбулаторного пацієнта в закладі загальної практики – сімейної медицини – ф. 025-6-1/о	+++
17	Складання особистого плану роботи сімейного лікаря	+++
18	Формування річного звіту закладу загальної практики – сімейної медицини та його аналіз	+++
	Внутрішні хвороби	
	<i>Методи фізикального обстеження хворих та оцінка результатів огляду:</i>	
1	- серцево-судинної системи	+++
2	- органів дихання	+++
3	- шлунково-кишкового тракту	+++
4	- сечовидільної системи	+++
5	- опорно-рухового апарату	+++
6	- ендокринної системи	+++
7	<i>Клінічна інтерпретація результатів додаткових методів обстеження:</i>	
8	- електрокардіограми	+++
9	- заключення ехокардіограми (М-В-режим, доплер ехокг)	+++
10	- заключення холтеровського моніторування ЕКГ	+++
11	- результатів медикаментозних проб та проб з фізичним навантаженням в плані оцінки серцево-судинної системи	+++
12	- ліпідограми крові	+++
13	- коагулограми крові	+++
14	- показників тропонінового тесту	+++

1	2	3
15	- загальноклінічного аналізу крові	+++
16	- рентгенологічного дослідження органів грудної порожнини	+++
17	- показників функції зовнішнього дихання (пневмотахометрія, спірометрія, проведення пікфлоуметрії)	+++
18	- езофагогастродуоденофіброскопії	+++
19	- рентгенологічного дослідження органів травлення	+++
20	- сканограм та ультразвукового дослідження печінки, жовчевого міхура, підшлункової залози, нирок	+++
21	- імуноферментного аналізу на вірусні гепатити	+++
22	- рН-метрії шлунка	+++
23	- результатів дуоденального та шлункового зондування	+++
24	- загального аналізу сечі	+++
25	- проб Зимницького, Нечипоренка, Реберга	+++
26	- тестів на виявлення цукрового діабету	+++
27	- біохімічних печінкових тестів	+++
28	- результатів комплексного біохімічного дослідження у хворих на серцево-судинні захворювання	+++
29	- результатів обстеження гормонів щитовидної залози	+++
30	- результатів УЗД щитовидної залози	+++
31	- результатів біохімічного дослідження функціонального стану нирок	+++
32	- результатів комп'ютерної томографії та магнітно-ядерної томографії внутрішніх органів	+++
33	- результатів рентгенологічного обстеження великих, дрібних суглобів, хребта	+++
34	Техніка проведення пункції плеври, показання	++
35	Постановка алергічних проб (внутрішньошкірна, скарифікаційна) перед введенням лікарських засобів	+++
36	Підшкірне, внутрішньом'язове та внутрішньовенне введення медикаментозних препаратів	+++
37	Визначення групи крові та резус-фактора	+++
38	Кровопускання (венесекція)	+++
39	Пункція черевної порожнини (парацентез)	++
40	Техніка очищення кишківника (гіпертонічна, очисна і сифонна клізми, пальцеве очищення прямої кишки)	+++
41	Методика запису ЕКГ	+++
42	Техніка дефібриляції серця	+++
43	Вимірювання АТ на верхніх та нижніх кінцівках	+++
44	Лікування захворювань внутрішніх органів згідно чинних протоколів надання медичної допомоги, що затверджені МОЗ України	+++
	Дитячі хвороби	
1	Збір загального анамнезу і його оцінка у дітей	++ +
2	Загальний огляд, пальпація, перкусія та аускультация органів і систем дитячого організму	+++
3	Клінічне тлумачення і оцінка результатів лабораторних і інструментальних досліджень дітей	+++
4	Оцінка вікових показників фізичного і нервово-психічного розвитку дитини	+++
5	Обґрунтування і формулювання клінічного діагнозу	+++
6	Оцінка ступеня важкості дитини	+++

1	2	3
7	Складання меню і розрахунок харчування дітям 1-го року життя	+++
8	Імунізація дітей, календар щеплень, протипокази та ускладнення при щепленнях	+++
9	Заходи первинної реанімації дітей (закритий масаж серця, штучне дихання, внутрішньо-серцеве введення ліків)	+++
10	Надання невідкладної допомоги дітям(гіпертермія, круп, напад бронхіальної астми, пароксизмальна тахікардія, гострі алергози, менінгококемія, нейротоксикоз, судоми, набряк легень, коматозні стани, гостра наднирникова недостатність, кишковий токсикоз)	+++
11	Розрахунок доз медичних препаратів у дитячому віці	+++
12	Планування диспансерного спостереження і реабілітаційних заходів у дітей різних вікових груп	+++
Акушерство і гінекологія		
1	Оцінити анамнестичні дані стосовно загальних та специфічних функцій жіночого організму	+++
2	Проведення вагінального дослідження, зовнішнього та внутрішнього акушерського обстеження,	+++
3	Діагностика вагітності, визначення її термінів та положення плоду	+++
4	Оцінка серцебиття плоду	+++
5	Визначення фази перебігу пологів, визначення ступеню зрілості шийки матки, оцінка стану новонародженого по шкалі Апгар	+++
6	Ведення фізіологічних пологів в стаціонарі та поза стаціонаром	+++
7	Методи реанімації новонародженого, проведення первинного туалету новонародженого	+++
8	Огляд та пальпація грудних залоз	+++
9	Огляд шийки матки в дзеркалах	+++
Планування сім'ї та репродуктивне здоров'я		
1	Методи планування сім'ї, призначення різних методів контрацепції.	+++
2	Проведення профілактики інфекцій, які передаються статевим шляхом	+++
3	Діагностика та лікування інфекцій, які передаються статевим шляхом	+++
Хірургія		
1	Спостереження хірургічних хворих в післяопераційному періоді в амбулаторних умовах	+++
2	Тимчасова зупинка кровотечі	+++
3	Накладання джгутів	+++
4	Первинна хірургічна обробка ран.	+++
5	Обробка опікової поверхні, інфікованих ран	+++
6	Накладання та зняття швів, скобок	+++
7	Накладання асептичної пов'язки на рану	+++
8	Місцева анестезія (інфільтраційна, провідникова та новокаїнова блокада)	+++
Проктологія		
1	Пальцеве обстеження прямої кишки.	+++
6	Ведення фізіологічних пологів в стаціонарі та поза стаціонаром	+++
7	Методи реанімації новонародженого, проведення первинного туалету новонародженого	+++

1	2	3
8	Огляд та пальпація грудних залоз	+++
9	Огляд шийки матки в дзеркалах	+++
Травматологія та ортопедія		
1	Імобілізація при переломах різної локалізації, вправлення вивихів. Накладання транспортних шин.	+++
2	Накладання еластичних пов'язок, туге бинтування суглобів, невідкладна допомога при вивихах кінцівок.	+++
3	Діагностика вроджених вивихів та аномалії розвитку у дітей в ранні терміни	+++
Урологія		
1	Огляд урологічного хворого (пальпація органів сечостатевої системи (нирок у двох положеннях тіла, сечового міхура, органів калитки, передміхурової залози).	+++
2	Катетеризація сечового міхура.	+++
3	Надлобкова пункція сечового міхура.	+++
4	Накладання суспензорію.	+++
5	Фіксація постійного уретрального катетера.	+++
6	Перев'язка хворих після операції на нирці, сечовому міхурі, зовнішніх статевих органах	+++
Онкологія		
1	Онкогінекологічне дослідження, пальпація молочних залоз	+++
2	Пальпація щитовидної залози	+++
3	Методика пальпаторного обстеження лімфатичних вузлів	+++
Клінічна інтерпретація результатів додаткових методів обстеження:		
1	- результатів комп'ютерної та магнітно-ядерної томографії	+++
2	- результатів рентгенологічного обстеження великих, дрібних суглобів, хребта	+++
3	- рентгенологічного дослідження органів травлення	+++
4	- рентгенологічного дослідження органів грудної порожнини -	+++
Офтальмологія		
1	Зовнішній огляд очей:	+++
	- фокальне освітлення;	+++
	- біфокальне освітлення;	+++
	- рухливість ока	+++
2	Визначення чутливості рогівки	+++
3	Визначення гостроти зору, поля зору	+++
4	Вивертання повік для огляду кон'юнктиви	+++
5	Офтальмоскопія	+++
6	Визначення очного тиску (тонометрія)	+++
7	Визначення очного тиску (пальпаторний метод)	+++
Лікувальні маніпуляції:		
1	- промивання кон'юнктивальної порожнини	+++
2	- закладання мазі за повіки	+++
3	- видалення поверхневих сторонніх тіл з кон'юнктиви	+++
4	- масаж повік	+++
5	1. закрапування крапель	+++
6	2. накладання пов'язки	+++

	3.	
1	2	3
	Отоларингологія	
1	Невідкладна допомога при травмах, сторонніх тілах, кровотечах з ЛОР-органів	+++
2	Трахеотомія	+++
3	Диференціальна діагностика між справжнім і несправжнім крупом	+++
4	Огляд зовнішнього вуха і барабанної перетинки	+++
5	Визначення гостроти слуху	+++
6	Видалення сірчаної пробки з вуха	+++
7	Видалення неускладненого стороннього тіла з вуха, горла, носа	+++
8	Передня та задня риноскопія, отоскопія, фарингоскопія, непряма ларингоскопія	+++
9	Розпізнати і оцінити основні ознаки викривлення носової перегородки, фурункула носа, гострого та хронічного риніту та синуситу	+++
10	Визначення дихальної та нюхової функції носа	+++
11	Передня тампонада носа	+++
12	Взяття мазків з носа та глотки	+++
	Стоматологія	
1	Огляд порожнини рота за допомогою дзеркала, зонду, пінцета	+++
2	Проведення антисептичної обробки порожнини рота	+++
3	Навчання пацієнтів правилам особистої гігієни ротової порожнини	+++
	Нервові хвороби і нейрохірургія	
1	Діагностувати парези та паралічі. Виявляти ознаки центрального та периферичного парезу (паралічу)	+++
2	Діагностувати розлади чутливості (поверхневої, глибокої та складної).	+++
3	Діагностувати менінгеальний синдром. Визначати покази до проведення люмбальної пункції.	+++
4	Виявляти ознаки бульбарного синдрому	++
5	Діагностувати симптоми ураження лицевого, трійчастого та ококорухових нервів	++
6	Проводити тести на координацію. Діагностувати симптоми ураження мозочка	+++
7	Діагностувати мовні розлади	++
8	Надання невідкладної допомоги при набряку мозку	+++
9	Надання невідкладної допомоги при гострих порушеннях мозкового кровообігу	+++
10	Надання невідкладної допомоги при мозковій комі	+++
11	Діагностувати вертеброгенний синдром	+++
12	Проведення блокади при радикулярному синдромі, невралгії	
	Психіатрія	
1	Проведення освідчення на предмет алкогольного сп'яніння.	+++
2	Забір аналізів для діагностики алкогольного сп'яніння.	+++
3	Невідкладна допомога при алкогольному та наркотичному отруєнні, епілептичному статусі та судомних синдромах, психомоторному збудженні, суїцидних спробах.	+++
	Інфекційні хвороби	
1	Збирання епіданамнезу	+++
2	Забір матеріалів для підтвердження етіологічного діагнозу (виявлення збудника та відповіді на нього)	+++
3	Клінічна оцінка результатів спеціальних (бактеріологічного, вірусологічного, паразитологічного та серологічного) досліджень	+++

1	2	3
4	Діагностика і лікування інфекційних хворих в амбулаторних умовах	+++
5	Заповнення термінового повідомлення та облікової документації	+++
6	Невідкладні діагностичні та терапевтичні заходи в момент госпіталізації інфекційних хворих	+++
7	Диспансеризація і реабілітація реконвалесцентів	+++
8	Діагностика і невідкладна терапія дегідратаційного шоку	+++
9	Діагностика і невідкладна терапія інфекційно-токсичного шоку	+++
10	Проведення заходів при виявленні хворого з особливо небезпечною (карантинною) інфекцією. Вдягання протичумного костюму	+++
11	Профілактика правця і сказу – планова і екстренна при травмі	+++
12	Організація та визначення терміну карантину при різних інфекційних захворюваннях	+++
13	Організація медичного спостереження за контактними особами в епідемічному осередку при різних інфекційних захворюваннях	+++
14	Організація лабораторного обстеження хворих з тривалою гарячкою	+++
15	Організація поточної дезінфекції	+++
16	Складання індивідуального календаря щеплень	+++
	Фтизіатрія	
1	Проведення та оцінка результатів туберкулінової проби Манту з 2 ТО.	+++
2	Виявлення в сім'ях осіб з підвищеним ризиком захворювання на туберкульоз.	+++
3	Організація і забір харкотиння для бактеріологічного дослідження.	+++
4	Організувати щеплення БЦЖ дітям, які не були вакциновані в пологовому будинку.	+++
5	Здійснювати контроль за розвитком після вакцинної реакції.	+++
6	Діагностувати та надати екстренну допомогу при невідкладних станах: спонтанному пневмотораксі, кровохарканні та легеневій кровотечі.	+++
	Дерматовенерологія	
1	Огляд та оцінка стану шкіри та видимих слизових оболонок	+++
2	Забір матеріалу для виявлення коростяного кліща, кліща-демодекса, спор грибів	+++
3	Забір крові для серологічного дослідження на сифілітичну інфекцію	+++
4	Техніка накладання пов'язок, примочок, дерматологічних компресів, паст, пластирів, лаків, аерозолів	+++
5	Визначення псоріатичних феноменів	+++
6	Визначення симптому Нікольського	+++
	Реанімація та інтенсивна терапія на догоспітальному етапі	
1	Проведення непрямого масажу серця	+++
2	Забезпечення прохідності дихальних шляхів:	
	- відсмоктуванням харкотиння та видаленням чужорідних тіл з рота й горла	+++
	- виведенням нижньої щелепи	+++
	- введенням повітровода	+++
	- застосуванням прийому Геймліха	+++
3	Імобілізація шийного відділу хребта при його пошкодженні	+++

4	Інтубація трахеї	+++
1	2	3
5	Проведення штучної вентиляції легень експіраторним способом («рот до рота», «рот до носа»)	+++
6	Проведення штучної вентиляції легень із застосуванням мішка «Амбу»	+++
7	Проведення оксигенотерапії за допомогою рото-носової маски	+++
8	Діагностика та ліквідація напруженого пневмоторакса способом плевральної пункції	+++
9	Показання та внутрішньотрахеальне введення ліків	+++
10	Венопункція, постановка венозного катетера	+++
11	Введення у шлунок зонда, промивання шлунка	+++
12	Проведення ентеросорбції	+++
13	Підрахунок добового водного балансу	+++
	Діагностика і надання першої медичної та лікарської допомоги при:	
1	- різних видах утоплень	+++
2	- ураженнях електричним струмом, блискавкою	+++
3	- удушенні, опіках, відмороженнях, переохолодженнях	+++
4	- гіповолемічних варіантах шоку	+++
5	- гострій судинній недостатності (колапсі)	+++
6	- гострій ліво- та правошлуночкової недостатності	+++
7	- порушеннях серцевого ритму	+++
8	- гіпертонічних кризах	+++
9	- гострій крововтраті (зовнішній та внутрішній)	+++
10	- коматозних станах	+++
11	- анафілактичному шоці	+++
12	- гіпертермічному синдромі, тепловому й сонячному ударах	+++
13	- ларингоспазмі	+++
14	- бронхіолоспазмі	+++
15	- гострих отруєннях	+++
16	- укусах тварин та комах	+++
17	- гострій печінковій недостатності	+++
18	- гострій нирковій недостатності	+++
	Традиційні немедикаментозні методи лікування	
1	Здійснювати етапи медичної реабілітації хворого згідно рекомендацій після стаціонарного лікування	+++
2	Проводити пропаганду здорового способу життя	+++
3	Техніка приготування фітозборів, настоїв, відварів	+++
4	Організація лікувального харчування. Консультації пацієнтів з питань раціонального і дієтичного харчування	+++
5	Покази та протипокази до проведення фізіотерапевтичних процедур	+++

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Підручник / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. Видавництво «Медицина», Київ, 2019, 584 с.
2. Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини. Видавництво «Medycyna Praktyczna», 2019, С.1632
3. Дитяча пульмонологія: навчальний посібник / О.Л. Цимбаліста, З.В. Вовк, Н.Я. Митник. Видавництво «Медицина», Київ, 2019, 600 с.
4. Захворювання органів дихання в сімейній медицині: навчальний посібник / Л.С. Бабінець, І.О. Боровик, Л.В. Андріюк. Видавництво «Медицина», Київ, 2019. С. 312
5. Зозуля А.І., Волосовець А.О., Зозуля І.С., Бігун І.Ю. Невідкладна допомога та ведення пацієнтів із запамороченням // УКР. МЕД. ЧАСОПИС, 6 (134), Т. 1 – XI/XII 2019 с. 47-50
6. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчально-методичний посібник / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А.П. Волоха та ін. — 2-е видання. Видавництво «Медицина», Київ, 2019. С. 320
7. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини: навчальний посібник / А.С. Свінцицький. Видавництво «Медицина», Київ, 2019. С. 1008
8. Наказ МОЗ України від 02.03.2016 №152. Стабільна ішемічна хвороба серця. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги.
9. Основи патології за Робінсом: у 2 томах. Том 2 / Віней Кумар, Абул К. Аббас, Джон К. Астер; переклад 10-го англ. видання. Видавництво «Медицина», Київ, 2019. С. 532
10. Основи педіатрії за Нельсоном: у 2 томах. / Карен Дж. Маркданте, Роберт М. Клігман; переклад 8-го англ. видання. Видавництво «Медицина», Київ, 2019, 426 с.
11. Под ред. Е.Е. Баженова, В.А. Ахмедова, В.А. Остапенко. Клинико-фармакологические основы современной пульмонологии. «Бином. Лаборатория знаний». 2018г.
12. Рекомендації Асоціації кардіологів України з діагностики та лікування хронічної серцевої недостатності (2018 р.)
13. Справочник по кардиологии / Под ред. Целуйко В.И. – К.: Библиотека “Здоровье Украины”, 2017. – 538с.
14. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії : довід.-посіб. / Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова ; за ред. Ю. М. Мостового. - 18-е вид., допов. і переробл. - К. : Центр ДЗК, 2015. - 680 с.
15. За покликом серця/ Томас Моррис–Київ: BookChef, 2019. – 432с.
16. Хронічна постінфарктна аневризма серця / Елена Солейко, Лариса Солейко – Вінниця: Медкнига, 2018. –184с.
17. Захворювання дихальної, імунної та серцево-судинної систем / Віталій Кривенко – Київ: Бібліотечка практикуючого лікаря, 2019. – 360с.
18. Сучасні технології відновного лікування хворих із гострим коронарним синдромом / Лариса Левицкая, М. Швед– Київ: Бібліотечка практикуючого лікаря, 2018. – 176с.
19. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники, трактування / Вінниц.

НМУ ім. М. І. Пирогова ; ред. Ю. М. Мостовий ; відп. за вип.: Ю. М. Мостовий, Г. І. Томашкевич. - 25-те вид., змін. та допов. - Київ : Центр ДЗК, 2018. - 792 с.

20. Наказ від 17.01.2005 № 24 Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю "Медицина невідкладних станів"

21. Невідкладні стани у внутрішній медицині: підручник (ВНЗ I—III р.а.) / С.В. Баран. — 3-є вид. 2015. -136 с.

22. Медицина невідкладних станів: Екстрена (швидка) медична допомога: підручник (ВНЗ IV р. а.) / І.С. Зозуля, В.І. Боброва, Г.Г. Роцін та ін.; за ред. І.С. Зозулі. — 3-є вид., перероб. і допов. 2017.- 960 с.

23. Сучасна практика внутрішньої медицини з невідкладними станами в кардіології та ревматології : навчальний посібник / Міністерство охорони здоров'я України, Харківський національний медичний університет ; за ред. П. Г. Кравчуна, О. Ю. Борзової. - 2-ге вид. - Київ , 2018. - 452 с

24. Сімейна медицина: у 3 кн. — Кн.2: Симптоми і синдроми в клініці внутрішніх хвороб: Підручник для мед. ВНЗ IV р.а. Затверджено МОН, Рекомендовано МОЗ / За ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі. — К., 2016. — 456 с.

25. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Долженко М.М. та ін. « Актуальні питання серцево-судинних хвороб у практиці сімейного лікаря»// Заславський. – 2017р. – 414с.

26. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчально-методичний посібник / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А.П. Волоха та ін. — 2-е видання. Видавництво «Медицина», Київ, 2019. С. 320

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ:

1. <https://moz.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України
2. <https://mon.gov.ua/>- офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України
3. <https://dec.gov.ua/> - офіційний веб-сайт державного Експертного центра України
4. https://dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/
5. Галузеві стандарти та клінічні настанови України
6. <https://www.woncaeurope.org/> - офіційний веб-сайт Всесвітньої Асоціації сімейних лікарів
7. <http://www.ufm.org.ua/>- офіційний веб-сайт Української Асоціації сімейних лікарів
8. <https://www.who.int/ru>- офіційний веб-сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я
9. <https://guidelines.moz.gov.ua/>- офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України. Настанови для первинної медичної допомоги Duodecim Medical Publications Ltd.
10. <https://bestpractice.bmj.com/>- онлайн платформа Британського медичного журналу